

ŠTATELJI Prosim, pogledajte naš številke pol...
 Vaša naročila...
 1116 E. Grand St.
 12303-A-Ko.
 Eriksen Garage
 Inmeti narod...
 aprej plačano.

GLAS NARODA

Líst slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 9 — Štev. 9

NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 13, 1944 — ČETREK, 13. JANUARJA, 1944

VOLUME LII. LETNIK LII.

RUSI PRICELI 6. OFENZIVO

Rusko vrhovno poveljstvo je sinoči naznanilo, da je rdeča armada včeraj pričela novo—šesto—ofenzivo na 19 milj dolgi fronti v Pripetovih močvirjih južno od Gomela v smeri proti Mozyru. Isto poročilo tudi naznanja, da so Rusi zavzeli Sarny, ki je velevažno železniško križišče 36 milj v notranjosti Poljske v provinci Rovno. V novi ofenzivi so Rusi napredovali 9 milj ter osvobodili 30 obljudenih krajev.

Moskva je obhajala padec Sarnyja z dvanajstimi salvami v rdeči, zeleni, modri in beli luči iz 124 topov. Sarny je padel po večdnevni hudih bojih. Leži ob Varšava—Kijev železnici in je bil za Nemce največje važnosti, kajti skozi Sarny so šle vse nemške zaloge armadi v Ukrajini. Kmalu za Sarnyjem so Rusi zavzeli tudi Donbrovico, veliko železniško križišče v Pripetovih močvirjih in 16 milj severno od Sarnyja.

Z izgubo Sarnyja so Nemci izgubili štiri petine železnice in cest za zalaganje armad v Ukrajini.

V predelu okoli Novograd—Volinski so Rusi osvobodili nad 50 obljudenih krajev, med njimi tudi Konotopy, ki je oddalje od Novograd—Volinskega 27 milj in ne prav 13 milj severovzhodno od železniškega križišča Šepetovke.

Poročilo ruskega vrhovnega poveljstva pravi, da so v teku vroči boji s tanki in infanterijo v okolici Vinice, kjer so Ru-

si odbili vse nemške protinapade.

Zelo hudi boji se tudi bijejo pri Kirovogradu, kjer so Rusi pregnali Nemce iz mnogih močno utrjenih postojank. Rdeča armada je tudi napredovala pri Belaji Cerkvi.

Rusi so Sarny obkolili od treh strani ter so ga slednjič zavzeli z napadom od zadej. Pri tem so zajeli 30 težkih topov in 80 trukov ter mnogo drugega vojnega materiala.

Rusko vojno poročilo naznanja, da na južni fronti rdeča armada generala Vatutina prodira proti Odesa—Varšava železnici in da so Nemci na tem kraju pričeli z močnimi protinapadi, toda so bili vsi odbiti.

Zapadno in severozapadno od Kirovograda prodira desno krilo druge ukrajinske armade generala Ivana S. Koneva proti severu v namenu, da se združi s prvo ukrajinsko armado generala Vatutina.

V večerajših bojih so Rusi na vseh frontah razbili 178 nemških tankov in izstrelili 36 aeroplanov.

Nemci močno pritiskajo na partizane v Bosni

London, 10. jan. — Kot poroča United Press so bile podane iz gl. stana maršala Tita vesti, ki navajajo, da se njegove čete srdito bore proti nemškemu ofenzivnemu napadanju, katero so začeli Nemci izvajati takoj, ko so se partizani pričeli umikati iz Banjaluke, ko so zaznali, da se ne bodo mogli nadalje ustavljati nemški premoči.

Nemška ofenziva proti partizanom je naperjena nanje od peterih strani v centralni in zapadni Bosni, kjer bi Nemci radi zasekali vrzel med partizanske sile in tako preprečili Titu uspešno napadanje na črto ob glavni progi med Zagrebom in Belgradom.

Bojna črta v Bosni je vsa zasnježena, kakor se glasi poročilo in mraz je precej občuten, kar vse dela partizanskim četam ovire, ker Nemci so boljše oboroženi in opremljeni v vseh ozirih nego partizani.

Komunike maršala Tita ne podaja nobenih posebnih podrobnosti o napredovanju nemškega prodiranja v predelih Mrkonjigrad, Banjaluka, Prijedor in Travnik, ter ob desnem bregu reke Vrbas. Opazovalci tukaj menijo, da ker Tito ne podaja nobenih podrobnosti je to znamenje, da Nemci napredujejo.

Nacisti postavijo marionetno vlado v Črni gori

Washington.—Svenska Dagbladet poroča dne 20. decembra, da so nacistične okupacije kontroliраниh okrajev Cetinjske oblasti vpostavile direktorij od 8 oseb v novi marionetni državi Črni gori, ter poverili temu direktoriju nalogo, da vzdržuje red in mir. Kvizilinski načelnik tega novega ravnateljstva, Vuk Sand-

Tito poroča, da partizani dobro drže črte

London, 11. jan. — Jugoslovanski partizani so danes naznanili, da nudijo njih čete novemu nemškemu ofenzivnemu napadanju dober odpor na čeli črti. Nemci so postavili v boj proti partizanom pet kolon vojaštva istočasno in iz peterih različnih smeri v centralni in zapadni Bosni. Partizanski komunike navajajo, da prizadevajo osvobodilne čete Nemcem težke izgube. Nič pa poročilo ne omenja v katerih krajih se bijejo najhujši boji in opazovalci v Londonu se boje, da to pomeni, da je nemška premoč vendarle preluda za partizanske sile v treh predelih.

Nemci brzkone skušajo utrditi svoje obrežne pozicije ob Jadranu, da bodo pripravljene za slučaj zavezniške invazije. Zavarovati se hočejo pred morebitnim udarom partizanov iz hrbta v času, ko bi zavezniški vpadli na jugoslovansko ozemlje. Če bi se Nemcem posrečilo pogotati partizane iz centralne in zapadne Bosne, bi bila potem partizanska vojska razdeljena na dvoje, kar bi znatno poslabšalo njeno udarno moč, ker bi ne bilo mogoče voditi nadaljnih skupno organiziranih napadov na važne prometne črte, po katerih morajo Nemci dobivati svoja ojačanja in material.

Partizansko poročilo dalje navaja, da se vrše drugod po deželi gerilski napadi na posamezne skupine in postojanke sovražnika, da se ga tako čimbolj mogoče ovira na vseh straneh.

Nov kovinasti denar v Srbiji pod okupacijo

Washington. — Ljudstvo živelo v onih predelih ozemlja, ki je še vedno pod nacistično kontrolo, ima tako malo zaupanja v Nedića, da nabira kovinasti denar, vsled česar je bila srbska marionetna vlada prisiljena, da začne kovati nov denar za 1/2 in za 10 dinarjev. Razpoložljive zaloge cinka bodo porabljene za 500 milijonov novih kovancev, tako poročata listi Novo Vreme, ki izhaja pod nemško kontrolo Novi denar bo kazal srbski grb in, na obratni strani, letnico in označbo vrednosti.

Nemci mobilizirajo srbske moške

Jugoslovanski kraljevi informacijski urad v Kairu je poročal, da je došla vest, ki pravi, da Nemci mobilizirajo v Banatu vse srbske moške med 18. in 25. letom. Vsi tamošnji madžarski in nemški mladi moški so bili že prej poklicani v armado. Dejstvo, da zdaj kličejo pod orožje tudi srbske fantje je znamenje, da gre Nemcem trditi za moško silo, je mnenje informacijskega urada zamejne vlade.

Sovjetski poziv Grkom

Washington, 7. jan. (ONA) — Sovjetska Rusija je preko radia naslovila grškim gerilcem poziv naj se zedinijo, ter jim stavila za vzgled "slavno Rdečo armado in jugoslovanske patriote." Poziv je bil očividno sinkroniziran s sličnim pozivom grške zamejne vlade na dan novega leta.

Dimitrov zna postati bolgarski Tito

List "Philadelphia Enquirer" je prinesel v koloni "Washington Background" dne 6. januarja letos sledeči članek: "Če in kadar se bo pričela v Bolgariji civilna vojna, kot se je dogodilo v Grčiji in Jugoslaviji, bo morda stopil v ospredje, kot bolgarski Tito, Jurij Dimitrov, komunistični vodja, ki je bil centralna osebnost v znanem Reichstag procesu. Tako menijo v Washingtonu taki ljudje, ki so v stauu vedeti nekaj o teh zadevah. Dimitrov, bolgarski komunist, je šel v Moskvo potem, ko je bil oproščen vsake krivde sodelovanja pri požigu Reichstaga. Pri obravnavi je, mimogrede omenjeno, napravil pravi spektakel iz Hermana Goeringa, katerega je sam zaslišal ozir. izpraševal pri protizaslišanju. V Moskvi je bil imenovan za glavnega vodjo Tretje internacionale, toda ko je bila ta pred nekaj meseci razpuščena, je ostal brez posla.

Od tega časa dalje je izdal proglase in izjave iz Moskve, naslovljene na Bolgarijo, iz katerih je razvidno, da se bo, ko pride pravi čas, povrnil v svojo rodno deželo, da vodi tamkaj podtalno in gerilsko gibanje proti nacijem." — Združeni odbor južnih Slovanov — Publicij. odsek

Poljaki preučavajo

London. — Kabinet zamejne poljske vlade se je v torek sestal k posvetovanju in proučavanju ruskega predloga glede rusko-poljske meje, ki naj bi tekla ob takozvani Curzon črti iz leta 1919. Tekom kabinetsne seje je bilo izjavljeno, da je predvsem potrebna zopetna vzpostavitev prijateljskih ali diplomatskih odnosov med Sovjetsko Rusijo in poljsko vlado v zamejstvu.

KAKO JE GROF CIANO UMRL — DE BONO JE ŠEL PRVI V SMRT

Mussolini je svojemu zetmu grofu Galeazzo Ciano podelil še zadnjo čast, da je bil vstreljen v prsi, ne pa v hrbet. Poročila iz Verone v Bern v Švici naznanjajo, da je bil najprej vstreljen maršal Emilio de Bono in takoj za njim grof Ciano, za njim pa ostali trije obsojenci.

Ko je stal pred 12 fašističnimi vojniki, ki so ga imeli vstreliti, je Ciano odklonil, da bi mu zavezali oči, toda je jokal. Ob 9 dopoldne je pripeljal vojaški truck Ciana iz Salvia kaznilnice v Veroni na samotni prostor izven mesta, kjer ga je že čakal oddelek fašistične milice. Predno se je odpeljal na morišče, se je grof Ciano izpovedal in je bil obhajan. Ko je šel v smrt, je bil oblečen v belo srajco iz bombaža in v črne hlače. Z njim je bil do zadnjega dominikanski duhovnik Dionisio Dilli.

Iz truka je Ciano stopil ob 9.18 dopoldne ter odšel na sredo prostora, kjer je fašistični major prebral še enkrat smrtno obsodbo. Mišičniki so salutirali in zaklicali: "Viva il duce!" Redovnik, ki je stal poleg njega, je molil mrtvaške molitve. Vojaki so dvignili puške, salva je stresla tišino in major je stopil k mrtvem truplu in oddal zadnji strel iz revolverja v glavo in rekel, da je bilo pravici zadoščeno.

Organizirano delavstvo proti obvezni mobilizaciji del. moči

Washington. — Orgaizirano delavstvo zelo nasprotuje nameravani in od predsednika priporočeni zakonodaji za obvezno vpoklicanje delavcev v vojno industrijo ter v vojni napor dežele sploh.

Philip Murray, predsednik kongresa za industrijalno organizacijo, je nazval predsednikovo predlogo kongresu — "mazaško medicino", dočim William Green ni podal polne izjave, toda rečeno je bilo, da bo isto podal uradno in pričakuje se, da ne bo nič milejša od Murrayjeve.

Delavski voditelji se ne strinjajo s predsednikovim mnenjem, da bi obvezna splošna služba preprečila stavke. Za vzgled so postavili Kanado in Anglijo, kateri imati obe zakon za obvezno službovanje, pa to dozdej ni tamkaj preprečilo stavk, ampak jih je raje celo razširilo in pomnožilo.

Paul V. McNutt, načelnik komisije za vojno delovno silo je odsvetoval predsedniku upovedovanje ali zahtevanje izpodbijanja zakona za splošno obvezno mobilizacijo delovnih sil. Enakega mnenja, kot McNutt so bili tudi krajevni direktorji te komisije, ki so dejali, da mobiliziranje te vrste ni potrebno z vidika pomanjkanja delovnih sil za vojno in drugo industrijo, ker so sedanje tozadevne odredbe odpronele situaciji.

Iz Bele hiše je bilo poslano kmalu po dostavi predsednikovega govora kongresu telefon. sporočilo, po katerem sta bila Murray in Green povabljena, da se javita pri predsedniku naslednji dan. Ostali članji takojimenovalnega delav. združenega odbora zmage niso bili povabljani k predsedniku. Ta

delavski odbor se je nazadnje sestal s predsednikom v mesecu oktobru lani.

Mr. Murray je podal daljšo izjavo z ozirom na predsednikovo zahtevo obveznega mobiliziranja delovnih sil moških in žensk in tej izjavi jedko in ostro prijemlje administracijo ter velike korporacije in druge profitnike, ki niso ukrenili ničesar, da bi se prav izvajalo kontrolo cen in s tem zagotovilo delavstvu cenejše preživljanje, kar bi imelo za posledico boljše zadovoljstvo med delavstvom in varnost pred inflacijo. Udaril je tudi po ogromnih dobičkih, ki si jih bašejo v žepke korporacije iz vojne produkcije, pa se jim vkljub temu ne stopi na prste z razpisom davkov, ki bi kaj kmalu vplivali blagodejno na kontrolo cen, ter bi koristili ameriškemu ljudstvu v splošnem.

Murray je dejal, da so ameriški delavci dozdej odlično vršili svojo dolžnost na polju industrijske vojne produkcije in temu se je napilo celo v Teheranu... niso pa storile svoje polne dolžnosti vladne agencije, ki so imele nalogo, da za črtajo uspešno splošno produkcijsko ceno za vojne potrebe.

Proti predsednikovi zahtevi se je izjavil tudi R. J. Thomas, predsednik avtnih delavcev v Detroitu. Dejal je, da zahtevan zakon "diši po suženjskem delu." "Ne verjamem, da je v demokraciji kaj takega potrebno,

bodisi v miru ali pa v vojni," je rekel Thomas, ki je pristavil, da vztraja pri svojem starem naziranju, da svoboden delavec prekaša suženjskega v vsakem oziru.

NAJVEČJA ZRAČNA BITKA NAD NEMOLJO

Včeraj se je bila nad Nemčijo največja zračna bitka med velikim brodom ameriških bombnikov in nemškimi aeroplani. V tej bitki je bilo izstreljenih nad 300 nemških aeroplanov, Amerikanci pa, kot zatrjujejo londonski listi, nekaj nad 60.

Nemško vrhovno poveljstvo trdi, da je bilo izstreljenih 136 ameriških aeroplanov, med njimi 124 velikih štirimotornih bombnikov. Bitka se je bila 5 milj visoko v zraku.

Nemci so najbrže pričakovali veliki ameriški zračni napad in so se poslužili najboljšega orožja, da branijo Berlin.

London Evening News pravi, da so Amerikanci izgubili nad 60 aeroplanov — največ in sicer 50 — so jih izgubili v oktobru pri napadu na Schweinfurt — nemške izgube pa morajo biti najmanj štirikrat toliko. List dodaja, da ameriški letaki cenijo, da so Nemci izgubili nad 300 aeroplanov.

Dve cesti v Rim ogroženi

S napredovanjem pete armade gen. Clarka, so Amerikanci prišli v bližino dveh cest, ki vodita v Rim. Amerikanci naskokujejo cesto, ki teče skozi Cassino in Frosinone, Angleži pa se nahajajo blizu Gaete, kjer Nemci stražijo ceste.

Stari način gerilskega napadanja

Poslužujoč se starega načina bojevanja proti nacijem, vodijo partizanske edince v Sandžaku, Črni gori, Hercegovini in v Slavoniji gerilske napade na posamezne nemške garnizije in zbirljoče se čete, ki jih Nemci pripravljajo za odposlanje na fronto.

Partizani pognali v beg četnike

Partizani so izrazili zadovoljstvo nad potekom bojev v Srbiji, vzhodno od sedanjih nemških ofenzivnih pogonov ter v Črnigori. Vesti o bojih tamkaj naglašajo, da je bilo zajetega precej materiala tekom zadnjih bojev in cela četniška brigada je bila pognana v beg.

Nemci brutalno pobili jugoslovanske talce

Ruska poročevalna agencija Tass je podala včeraj vest o nemški brutalnosti nad 87 jugoslovanskimi talci, katere so izbrali za usmrtilcev v nekem taborišču in so jih pred ustrelitvijo strahovito pretepali. Pretepanju pa so morali prisostvati vsi interniranci koncentracijskega taborišča.

Talci so bili ubiti iz mačevanja, ker je bila vržena v neki teater, kamor so zabajali Nemci, bomba, o kateri pa ni navedeno, če je pobila kaj Nemcev ali ne. Nemci so hoteli s pretepanjem talcev pokazati, da se bodo poslužili vseh sredstev, da zatro odpor jugoslovanskega ljudstva.

O zračnem napadu na Pulj

Po zavezniškem zračnem napadu na Puljo (Pola) so letaki povedali, da niso naleteli na nobeno obrambo od strani nemškega obrambnega letalstva ali protizračnih topov. — Naciji so preko Pulja dobivali do zadnjega ojačanja za svojo vojsko v Jugoslaviji.

Nemci mobilizirajo srbske moške

Jugoslovanski kraljevi informacijski urad v Kairu je poročal, da je došla vest, ki pravi, da Nemci mobilizirajo v Banatu vse srbske moške med 18. in 25. letom. Vsi tamošnji madžarski in nemški mladi moški so bili že prej poklicani v armado. Dejstvo, da zdaj kličejo pod orožje tudi srbske fantje je znamenje, da gre Nemcem trditi za moško silo, je mnenje informacijskega urada zamejne vlade.

"GLAS NARODA"
VOICE OF THE PEOPLE

Owned and Published by Slovenc Publishing Company, (A Corporation)
Frank Makar, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupeta, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officers:
218 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.
Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.-; ZA POL. LETO \$3.50; ZA ČETRT LETO \$2.-

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenom sobot, nedelj in praznikov.
"GLAS NARODA", 218 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1343

RUSIJA IN POLJSKA

Rusija je ponudila Poljski roko v spravo, toda pod gotovimi pogoji. Rusija je zajamčila "nedotakljivost močne in neodvisne" Poljske, ako Poljaki pomaknejo svojo vzhodno mejo v bližino Curzonove črte iz leta 1919.

Rusija je Poljski obljubila, da dobi vsa ozemlja, v kateri so Poljaki v večini. Rusija pa zahteva večino ozemlja med mejo, ki je bila začrtana leta 1921 po rusko-poljski vojni in med Curzonovo črto, kajti v tej pokrajini so Rusi v veliki večini. Po ljudskem štetju leta 1931 je na tem ozemlju 8 milijonov petsto tisoč Belorusov in Ukrajincev, tedaj Rusov, in samo 2,500,000 Poljakov.

V juliju 1929 so Rusi porazili poljsko armado, ki je silila proti Kijevu. Tedaj je lord Curzon predlagal vrhovnemu za vezniškemu svetu mejo med Poljsko in Rusijo in Poljska je bila zadovoljna, da umakne svojo armado za to črto. Tedaj pa je prišel na Poljsko francoski general Weygand in sreča se je obrnila na stran Poljske in Rusi so bili premagani. Na mirovni konferenci v Rigi so Poljaki ošabno diktirali Rusiji mir ter so zavrgli Curzonovo črto in odrekli Belorusom in Ukrajincem v vzhodni Galiciji pravico do ljudskega glasovanja ali plebiscita. In tako je imela Poljska po miru v Rigi leta 1921 v svojih mejah nad 11,000,000 Rusov, katere sedaj Rusija zahteva za sebe.

Ta zahteva je popolnoma pravična, četudi se tej zahtevi na vse kriplje protivi poljska zamejna vlada v Londonu in ima vsak dan dolga posvetovanja.

Moskva pa je pripravljena tudi popraviti Curzonovo črto, tako da bo Poljski pripadlo ozemlje, kjer žive Poljaki v večini tudi zapadno od črte. Poleg tega je tudi Rusija Poljski obljubila, da ji je na prosto voljo dano, da se za ozemlje, ki si ga bo pridržala Rusija, lahko odškoduje ob svoji zapadni meji, to je na račun Nemčije.

"Poljska mora biti prerojena," pravi izjava sovjetske vlade, "toda ne z zasedbo ukrajinske in beloruske zemlje, temveč s tem, da so Poljski vrnjene dežele, ki so ji pripadale iz davnih časov in katere so ji vzeli Nemci.

Ako Poljska sprejme to načelo, — pravi izjava ruske vlade — tedaj Poljska ne bo samo dobila nove zemlje na zapadu, temveč bo dobila tudi izhod na Baltik in bo za to dobila priznanje in podporo.

London popolnoma odobrava ruske pogoje in se strinja s Curzonovo črto, katero je vrhovnemu za vezniškemu svetu predlagal tedanji angleški vnanji ministri lord Curzon 11. julija, 1920, v namenu, da doseže premirje med Poljsko in Rusijo. Lord Curzon je tedaj v svoji brzojavki predlagal, da se poljska armada umakne za črto, ki jo je določila mirovna konferenca leto poprej. In to črto je lord Curzon označil naslednje:

"Od Grodna, Vapovke, Nemirova, Brest-Litovska, Doroguska, Ustiluga, vzhodno od Grubešova, Krilova, nato zapadno od Ravaruske, vzhodno od Premisla do Karpatov."

K tem je treba pripomniti, da bi se bila tedaj ta meja še mogla premeniti v prilogo Poljski, ako bi mogli Poljaki dobiti, da je v kakem okraju poljsko prebivalstvo v večini.

Ko Rusija svetuje, da si naj Poljska za ozemlje, ki bi pripadlo Rusiji, pridobi na račun Nemčije ozemlje ob svoji zapadni meji, misli na Vzhodno Prusijo in Gorenjo Šlezijo. Ako bo Poljska zadovoljna s tem predlogom, jo bodo zavezniki podpirali in ji prepustili Vzhodno Prusijo in Gorenjo Šlezijo.

Poljska vlada je koalicijska in so v njej možje, ki bi najraje takoj sprejeli ruski predlog, so pa nekateri, ki na noben način nečejo Rusiji odstopiti nobenega ozemlja, četudi na njem v veliki večini žive Rusi.

Posebno se zavzemajo za to, da Poljska Rusiji ne odstopi niti pedl zemlje, poljski predsednik Vladislav Rakzkiewicz, minister za informacije Stanislav Kot in vrhovni poveljnik poljske armade general Mazimir Sosnowski.

Rusija je zahtevala, da so ti možje iz vlade odstranjeni, kar šele potem je pri volji pogajati se s Poljsko glede meje.

OTTATRIJENI je znano, kako se je vse podražilo, ta ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebščine. Da si rojaki zagotovijo redno dopolnjevanje lista, lahko gredo upravništvu na roko s tem, da imajo vedno, če le mogoče, vnaprejšnje plačano naročnino. **ALI NE BE OBNOVITI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES?**

POMORSKI INŽENIRI ZNAJO

Na Tarawi so bili zopet marini in pomorski inženirji, ki so se skupaj pokazali koš svojih nalogi. Filmska poročila so kazala cestne svedre in valjere na letališču Betio, ki so bili že na delu, ko se je še kadilo iz japonskih bunkerjev, katere so napadli marini. Brzo delo pomorskih inženirjev pa je o znanjalo, da bodo naši letalci kmalu mogli uporabljati od martinov zavzeto obalo.

Dve leti j. že tega, kar so mogle ameriške oborožene sile z največjo hitrostjo izkoristiti vse pridobitve, po zaslugi tega najnovejšega orožja naše mornarice, gradbenih bataljonov "CB" katere poznamo pod domačim imenom "Seabees". Ta oddelek ki je zdaj dve leti star, šteje zdaj 262,000 mož. Ta izredno mlada veja naše mornarice je torej že dosegla skoraj trikratno število vsega moštva s katerim je razpolagala v desetletju od 1920 celokupna naša mornarica. To naraščanje je pa tudi zgovorno potrdilo kako so Seabees delali. In kako so postali potrebni pri izvrševanju ogromne naloge, da se prenese ameriško udarno silo preko Tih-ga oceana. Nikdar pa ni nobena kampanja tako trdo poudarila starega vojaškega izreka: "Vojna je 10 odst. boja in 90 odst. prekleto težkega dela." Seabees pa so delali in se borili, ter so postali vzor iznajdljivosti, energije in brzine v izvrševanju svojih nalog. Njihovo geslo je: "Naredili bomo!"

Letališča so najbolj dramatični primer njihovega dela. Naloga na Tarawi je bila, da se letališče popravi. Toda letališče na Bougainville iz katerega zdaj naši letalci že udarjajo na Rabaul, so morali Seabees izrezati iz žive džungle. Zdaj pa skupaj z marini prodirajo proti važnemu letališču na Kapu Gloucester na otoku New Britain. Zračna podpora je življenjsko važna za naše vsakodnevno prodiranje na področju Tihoga oceana.

Ogromen faktor za to podporo letalstva pa je brzina in iznajdljivost pri popraviljanju zavzetih letališč in tudi drugih instalacij sovražnih baz. Kadar koli nam pada sovražno letišče v roke, je skoro vedno strahovito preorano in porušeno. Ne le, da so naše lastne bombe razorale, včasih tudi granate naše mornarice, temveč tudi sovražnik sam je napravil toliko poškodb, kot je le mogel, in vse skupaj miniral, če je le imel čas in priložnost. Ko pa imamo enkrat to letišče v svojih rokah, ho sovražnik še nadalje poskušal, da nas ovira pri popraviljanju in onemogoči njegovo uporabo. Mi pa, skoro vedno, moramo na vsak način spraviti vse takoj v red. Morda je nešteto življenje odvisno od tega, da to letišče začne takoj poslovati — ena sama ura je včasih že ogromnega pomena, celo te ure velja morda meriti s krvjo.

Toda ne le letališča, tudi dokl, skladišča, barake, bolnice, tanki za bencin, ceste, sploh vse kar e treba zidati v takšnem velikem sistemu povodni in kopnih prometnih prog, sistem ki krije skupaj na tisoče milj oceana in tucate otokov na katerih imamo svoje baze — vse to zidajo Seabees in sicer z vsake vrste materialom, kar pač najdejo na lici mesta, a sezidajo vse takorekoč preko noči. In celo pod sovražnikovim ognjem.

Včasih tudi streljajo nazaj na načine, katerih si ni še nikdar nikdo izmislil. Na Treasury otoku na Salomonih, se je eden od Seabees, ne glede na nevarnost, s svojim "bulldozerjem" pogajal svoje ledje za izkrovanje na obalo in napadel japonsko gnezdo strojnice. Ko je "bulldozer" dokončal svoje delo, je bila tam, kjer je bilo gnezdo japonskih strojnice,

zemlja čisto ravna — in so še danes grobovi tistih japonskih vojakov, ki so streljali iz strojnice.

Poročajo tudi o letališču, ki je opremljeno z 3,000 čevljev dolgim pristankom, pokritim s kamenjem koral, in vse to vrezano v džunglo Salomon-skih otokov — dogotovljevo v 13 dneh, v katerih je padlo 16 in pol inčev dežja. Na 13. dan so pristajala letala tam, kjer je bila prej nedotaknjena džungla.

Bataljon Seabees ima 1079 mož in 32 častnikov. Vse paloge so zastopane. To je popolnoma kompletan oddelek, ki more iti kamor treba in more zažeti katerokoli delo. (Seabees so prepričani, da je vsa skupaj zelo prozaično ter čisto tudi nevažna. Mornarica, marini in armada pa so polne hvale in navdušenja. Kadar koli kdo omeni ime Seabees.

Ti pomorski, ki vozijo s seboj traktorje, bodo morda postali prav posebni junaki v tej svetovni vojni, v kateri si nabirajo tako izredno svetle slave.

Josip Primc umrl v Sheboygan, Wis.

Dne 31. decembra je umrl v Sheboyganu Josip Primc, star 65 let in doma iz Male Bukovce pri Ilirski Bistrici na Notranjskem. V Ameriki je bival 38 let in zapuša ženo, v San Franciscu pa omoženo hčer.

IZ KANSASA

Pred dnevi je v Franklindu za rakom na prsih umrla Antonija Banič, roj. Baloh, stara 72 let in doma iz Celja na Spod-Stajerskem. V Ameriki je bila okrog 40 let in domala ves ta čas je bivala v Kansasu. Zapuša moža in nečakinjo.

Stara pijenirka umrla v Soudan, Minn.

V Soudanu, Minn., se pred dnevi umrla stara pionirka Franciška Lavšin, stara 85 let in doma iz Kota pri Ribnici.

V naselbini Balkan pri Chisholm, Minn., je za srčno hibo umrla 56-letna J. Nučič, ki zapuša moža, dva sinova (eden pri vojakah v Indiji), dve hčeri in dve sestri.

RDEČI KRİZ SI POSTAVI CILJ ZA WAR FOND OD 200.000.000 DOLARJEV

IV mesecu marcu bo zahtevano od ameriške publike, da prispeva \$200,000,000 za War Fund, ki mora financirati obratovanje v vojni Ameriškega Rdečega Kriza. Tako je izjavil predsednik Norman Davis ta teden.

Od tega zneska bo pripadlo 140,000,000 dolarjev narodni organizaciji za financiranje njenih potreb doma in v inozemstvu — približno 85 odst. bo porabil Rdeči križ direktno za ameriško moštvo, ki služi v oboroženih silah, — je dodal Mr Davis. Prvostane vsote, katero velja nabrati 60,000,000 dolarjev, je približno skupni znesek zahtev, ki prihajajo iz 3,756 različnih lokalnih oddelkov, večji del za podporo moštva v službi in njihovih rodbin.

"Akoravno je cilj za 1944 največji znesek v zgodovini Rdečega križa," je dejal Mr Davis, "je to vendar najmanjša vsota, ki more zadostiti neprestano naraščajočim zahtevam vojske in mornarice na podporo s strani Rdečega križa. Ogromnost naše naloge je danes večja kot kdajkoli prej. Ameriško ljudstvo se kdaj ni preslišalo poziva Rdečega Križa. Prepričan sem, da bodo tudi v tej prihodnji kampanji nabiranja darovali z velikodušnostjo, ter tako omogočili naši organizaciji, da izpolni nalogo napram oboroženim silam."

SMRT KOSI

Po dolgi in mučni bolezni je umrl v bolnišnici v Trinidad, Colo., Matt. Sarson. Star je bil 53 let, doma od Sarsoni, občina Kastva na Primorskem. Tukaj je bival 37 let Zapuša dva sinova, eden od teh Mitjan, je pri marinih; dalje zapuša eno omoženo hčer, Sabastiani in štiri brate in sestro tukaj in enega brata v starem kraju.

Pokojni je bil vdovec in umrl je ravno za svojo ženo Vetoniko, katere je bila od strelca zadeta 23 avgusta lanskga leta. — Bodi jima lahka ameriška zemlja!

J. D. Bon Carbo, Colo.

45-LETNO PREISKUŠNJO

AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA

AMERICAN FRATERNAL UNION

ELY, MINNESOTA

KI IMA

25,000 ČLANOV IN TRI MILJONE DOLARJEV POMOŽENJA

Organizacija je zanesljiva, nepristranska in zelo priporočljiva zavarovalnica. Zavarujte sebe in svoje otroke pri Ameriški Bratski Zvezi, ki vam nudi poljubno zavarovanje proti boleznim, nesrečam in smrti

Ako je društvo A.B.Z. v vaši občini, vprašajte krajevnega tajnika za pojasnila, če ne, pišite na glavni urad, Ely, Minnesota.

RAZGLEDNİK

TAKO MINE SLAVA SVETA...

Grof Galeazzo Ciano je bil vstreljen kot izdajalec domovine. Izdal pa ni Italije, temveč je samo glasoval proti najvišjemu fašističnemu poglavarju, ki je bil slučajno njegov tast.

Ciano se je pred sodiščem izgovarjal, da resolucije, ki je zahtevala, da Mussolini odstopi, ni bral, pozneje pa je priznal, da jo je bral, da pa tega ni povedal Mussoliniju. In pri tem se je zopet izgovarjal, da mu ni mogel povedati, ker z njim že ni govoril, odkar ga je Mussolini odslovil kot vnanjega ministra.

Mussolini in grof Ciano sta bila simbol italijanskega fašizma in Mussolini je svojega zeta nekdanj imenoval celo za svojega naslednika. Pozneje pa je med njima prišlo nekaj navkriž in Ciano se je moral umakniti z ministrskega stolčka na povelje svojega tasta.

Grof Ciano je imel za ženo Eddo Mussolinijevko, ki je bila najljubša Mussolinijeva hči. Znano pa je, da je Ciano rad gledal po lepih ženskah. V času, ko je bil vnanji minister, ga je Mussolini poslal v razne prestolice, da je sklepal kake pogodbe in dogovore. V vsakem mestu, kamor je prišel, pa se je, kadar je le mogel, zabaval z ženskami. Spočetka je na takih poslanstvih svojega moža spremljala tudi Edda, toda kmalu je spoznala, da njen možček rad obhaja z drugimi zapeljivimi ženskami. Najbolj pa je Eddo zabile, ko sta bila z Galeazzom v Budimpešti. Zvečer je bil napovedan grofu na čast velik banket, toda grofa Ciana ni bilo od nikoder. Na banket je prišel šele čez več ur. In Edda je zvedela, da je bil ob istem času njen mož v družbi neke maršarske lepote. Od tedaj ga Edda ni več spremljevala na njegovih diplomatskih potovanjih in njuno razmerje se je zelo ohladilo.

Pa tudi o Eddi gredo lepe govornice, da je bila zelo samostojna in se je tudi zabavala z drugimi.

Pa to ni nič kaj posebnega, nič novega. Saj vemo, kako se visoka družba zabava in kake orgije uganja.

Mussolini je svojem zetu zelo zameril, ker je skakal čez plot in postal nezvest svoji ženi, najljubši Mussolinijevi hčeri. Najprej ga je kaznoval s tem, da ga je odslovil kot vnanjega ministra in ga imenoval za poslanika v Vatikanu. Kot je Ciano izpovedal pred sodišče, z Mussolinijem od tistega časa ni govoril več.

Pa tudi grof Ciano je čakal na dan osvete. Ta dan je prišel in sicer 24. julija, ko se je sestel fašistični visoki svet, ko se je Mussolini vrnil s svojega sestanka s Hitlerjem v Veroni. Mussolini je prosil Hitlerja za vojaško pomoč proti zaveznikom, ki so nabijali na vrata Italije. Hitler pa mu pomoči ni mogel dati, kajti svoje voja-

ke je potreboval v Ruji. Mussolini pa je v svojem poročilu o svojem sestanku s Hitlerjem tudi lagal, kar je grofa Dino Grandija tako razkačilo, da je fašistovskemu svetu povedal, kaj se je na onem sestanku v resnici govorilo. Večina visokega fašističnega sveta je bila sita Mussolinija in ga je hoteli odstraniti. 19 članov visokega sveta je podpisalo resolucijo, da je Mussolini odstavljen kot ministrski predsednik in vrhovni poveljnik italijanske vojske. In resolucijo je podpisal tudi grof Ciano. S tem se je nad Mussolinijem maščeval, ker ga je ponižal, ko ga je odstavil kot vnanjega ministra.

Toda zadnje maščevanje je ostalo Mussoliniju, da je svojega zeta poslal v smrt.

Grof Ciano si je nabral velikansko premoženje in je velike vsote naložil v raznih bankah v tujini, največ v Argentini. Pravijo, da je bil Ciano največji grabež za feldmaršalom Goeringom.

Kaj bo rekla Edda? Ali bo preklela svojega očeta ali mu bo rekla "hvala!"

Skoda, da ni še enoga Ciana, da bi se maščeval nad Mussolinijem.

Novi grobovi v Pennsylvaniji

V Anbridge-u je dne 22. decembra umrla Ivana Posega, stara 60 let in rojena v Sotški pri Novem mestu na Dolenjskem. Tukaj zapuša dva sinova in dve hčeri.

Po tridnevi bolezni plinčnici je umrl John Cvetko, star 35 let in rojen v Clevelandu, O. Tukaj zapuša ženo in tri mladoletne otroke, v Clevelandu pa mater, brata in dve sestri.

V PESMARICI

"AMERIŠKA SLOVENSKA LIRA"

so vključene sledeče slovenske pesmi:

1. Podkonec — možki zbor s bariton samospevom
2. Pozdrav — možki zbor
3. Lahko noč — možki zbor
4. Otoški zvon — mešani zbor
5. Pomišlanska — mešani zbor, s bariton samospevom
6. Lira I. — za solo speva, možki in mešani zbor
7. Lira II. — za mešani zbor
8. Altanski odmevi — za možki in ženski zbor, s bariton samospevom
9. Kantata iz psalma 128 — možki zbor
10. Boji — za samospev, mešani zbor in spremljevanjem glasovira
11. Psalm 29 — za samospev, mešani zbor in spremljevanje glasovira ali orgel

CENA SAMO 50 centov

KOMAD

To so koncertne pesmi za moške in mešane zebre, katere je uglasil in v sazozaložbi izdal **MATEJ L. HOLMAR**, organizator pevovodja pri sv. Vidu, Cleveland, Ohio, 1923.

Naročite to zbirko pri: **ENJIGARNI SLOVENC PUBL. COMPANY**
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

NOVA IZDAJA

Hammondov SVETOVNI ATLAS

V njem najdete zemljevide vsega sveta; ki so tako potrebni, da morate slediti našnjim poročilom.

Zemljevidi so v barvah.

Cena 50 centov

Naročite pri: "G L A S U NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

Vesti iz slovenskih naselbin

Dopis se nam vedno dobrodolet, ker znanimo vse nove stvari in se s njihovi razlozi in rešitvami med seboj pogovarjamo.

SLOVENCEM V ZAPADNI PENNSYLVANIJI

Slovenci v stari domovini se borijo vsak dan. Njihova južna borba je zaslovela po vsem svobodnem svetu.

Slovenci v zapadni Pennsylvaniji prirajo svoj dan - velik shod v nedeljo dne 23. januarja v Slovenskem domu v Pittsburghu, Pa. Ta shod je za nas, tukaj živeče vsevažna stvar, zato opozarjam že sedaj, da ta dan posvetimo v počast našim junakom in junakinjam osvobodilne fronte, gibanju SANSa in Združenju mu odbora južnoslovenskih Amerikancev pod vodstvom Louisa Adamiča, ki nam piše najlepše stranice v knjigi sodobne zgodovine, zgodovine, ki bo na čast in ponos vsem Slovincem in južnim Slovanom sploh.

Če smo bili ameriški Slovenci do sedaj mladiči za resnično narodno osvoboditev, je temu vzrok dejstvo, da nismo bili o pravem položaju pravilno poučeni. Resnica pa je tako močna, da je končno prodrla tudi do nas na ta kontinent, kar nas mora prebuditi na delo. Od nas se sicer ne pričakuje drugih žrtv, kakor da pokazemo, da smo zavedni Slovinci, da simpatiziramo in razumemo njihovo borbo, kar je velikanskega pomena za zmagovito združenih narodov, kar pomeni, da je tudi v interesu in in zmagi Združenih držav.

Na shod 23. januarja mora priti vsak razsoden in pošten Slovenec in Slovenka. Radi bi videli, da bi prišli vsi, toda to je morda preveč in nemogoče pričakovati. Toda tisti rojaki, ki so se v preostli zanimali za vse plemenite stvari v našem javnem življenju, pa morajo na vsak način poskrbeti, da se shoda udeležijo brez druge na vreme ali kake druge zadržke, ker to bo največja in najznačilnejša narodna manifestacija v tej vojni v zapadni Pennsylvaniji. Shod bo najboljši zrcalo naše zvestobe do naših v starem kraju, dokaz, da smo vredni njihove slave, da smo z njimi v duhu in cilju, da jim želimo svobode, za katero tako nesebično polagajo svoja življenja.

Glavni govornik bo Ethin Kristan, predsednik SANSa. Njemu je položaj dobro znan in on nam bo ustmeno razložil pravi pomen osvobodilnega gibanja Slovincov, Srbov in Hrvatov, ker tudi ti narodi se borijo in žrtvujejo za svobodo in v novo Jugoslavijo. Torej pokažimo svoja čustva na shodu 23. januarja 1944! S bratskim pozdravom Frank Obtak, tajnik podr. št. 3 SANSa

ZA RHEVMATICNE BOLECI DOBITE PAIN-EXPELLER
Od leta 1867... Zanesljiv iniment za družino

PRIPOROČLJIVO BOŽIČNO DARILLO
The New Modern Encyclopedia
V ANGLEŠČINI
22,000 Razlag... 1,100 Slik
Najnovejša svetovna Encyklopedia, v kateri more vsakdo kakoršnegakoli poklica najti razlage vsake besede spadajoče v njegovo stroko.
Cena sedaj \$4.-
Knjigarna Slovenic Publishing Company
218 West 18th Street, New York 11, N. Y.

POMLAD SREDI ZIME

Tu vam pošiljam \$3.50 naročnino za Glas Naroda, ker mi bode naročnina kmalu potekla. Sem na počitnicah in imam dosti časa. Tukaj imamo zmeraj gorke vreme. Od aprila pa do 1. decembra ni bilo dežja 9. decembra pa je bil velik vihar ki je veliko škode naredil. 17. decembra je pa začel dež padati in sedaj pa dež gre vsaki dan. Tukaj se jesenske rože cvetejo, vrtnice in krizanteme. Sedaj so pa začele spontadne rože, narcize, vijolice itd. Vrtove imajo že vse posejane; solata, peteršilj in drugo, in vse raste. Trava je že tako velika, da se živina že lahko naje. Torej, ker sem prišla iz Wisconsina, s mi čudno vidi tolika sprememba. Farmarji redijo največ kokoši purane ovece, in to vse na veliko, preko dva tisoč.

Draginja je strašna in to je kriva umija, ker mali farmarji ne sme nič prodati. Rada bi znala, ako so tukaj slovenski farmarji. Sedaj pa cenjeni urednik vas prosim, da mi oprostite, ker sem morebiti napako naredila. Želim vsem čitateljem srečno novo leto!

Anna Reteš, Vacaville, Calif.

VOŠČILO

Naročnina za Glas Naroda mi je potekla, torej vam pošiljam money order za \$3.50 za pol leta.

Sedaj vam pa želim srečno in zadovoljno novo leto vsem naročnikom in čitateljem tega lista kakor tudi osebu pri Glasu Naroda in vam želim dosti napredka v letu 1944!

Johanna Marinsek, Aurora, Minn.

VOŠČILO

Ker sem dolgo čakal na zastopnika, pa ga ni od nikoder, pošiljam sam polletno naročnino na Glas Naroda. Kot vsaki naročnik voščim srečno novo leto tudi jaz vsem naročnikom Glasa Naroda, listu pa veliko uspeha in obilo novih naročnikov, in da bi se izhajal 50 let!

Anton Kuna, Library, Pa

SMRT ROJAKA NA ZAPADU.

Dobila sem telegram in za tem pismo da je preminil moj brat John Čebašek 28. decembra 1943. Pokopan je bil 31. decembra. Bolehal je dva tedna ter je umrl za srčno kapjo.

Prišel je v Sheboygan, Wis. 1912 in je ostal tu do svoje smrti. Bil je zvest družbenik ves čas. Veliko je pripomogel vsakovi in šoli. Star je bil 60 let, rojen v vasi Gornje Perničke pri Medvodah fara Smedlednik. Tukaj zapuša eno odraslo hčer Regino M. Čebašek, eno sestro Thereso Migvar v Newport, Wash. dve nečakinji in dva nečaka, v starem kraju zapuša eno sestro in eno polsestro in več sorodnikov. Lahka naj mu bo ameriška gruda!

Theresa Migvar, Newport, Wash.

Rojake prosimo, ko pošljejo za naročnino, da se poslužujejo - UNITED STATES OSIROMA CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

IMA ŠTIRI SINOVE V ARMADI

Ker mi je naročnina za list potekla, vam pošiljem \$3.50 za nadaljnjih 6 mesecev ter vam rošim srečno novo leto 1944, vsenit osebju lista Glas Naroda ter vsem naročnikom in bralcem z željo, da nam bi to leto prineslo začetjeni in pravični mir, po katerem hrepeni cel svet v upanju, da bo našim trpinom v zaslužjenih krajih kmalu zasijala svoboda.

Človeku se tuga sree, ko premišljuje, kako naši domači starši, bratje, sestre, sorodniki in prijatelji trpijo vsega po manjkani, in Bog zna, kam so jih krvoločni pregнали in so se živili.

Rada berem Razglednik, ki ga piše Mrs. Anna P. Krasna, ko opisuje trpljenje naših ljudi pod tujevo peto. Ona je prišla od tam, kjer si je sama služila življenje, od tam sem prišla tudi jaz z družino, kjer smo trpeli pod fašizmom, dokler se nismo sešli leta 1931 v to svobodno deželo. Za tem bolj občutimo trpljenje na ših ljublji, ki smo že skušali fašistovski podivjanost. Mus solini je že šel po gohe, za njim bosta šla Hitler in Hirohito.

TAJKO SEM MALO NAPISAL

Naročnina mi je pošla, in ako hočemo čitati Glas Naroda, jo je treba tudi obnoviti. Pošlezo vam pošiljam \$3.50 za nadaljnjih šest mesecev. Oprostite mi pa, ker sem se malo zakasnil je že malo bolj pozno čestitati k 50-letnici pa bolj pozneje ko nič. Želim listu še nadaljnih 50 let. Jaz ga čitam in sem nanj naročen že 31 let. Se mi je zelo prijetno, in še posebno, ker mi nič preprekovanja v njem, in osebnih napadov. Le tako naprej!

Delavske razmere so dobre: vse je zaposleno, staro in mlado, samo ko je zmožen in pri volji delati. Vsakdo si pa želi, da bi bilo kmalu tega klanja konec.

Tudi smrt je prišla s svojo koso, in pokosila kar dva naseljence v enem tednu. Prvi je bil Matt Reskar, star 62 let, ki zapuša družino v stari domovini, odkod je bil doma, pa ne vem. Drugi pa je Joe Žerovec, star 66 let, doma iz Radovljice na Gorenjskem. Zapuša enega sina Joe in brata Franka, v stari domovini pa brata in tri sestre. Pred 5 mesece mu je žena umrla, in tudi sina je izgubil, ki je služil Strica Sama.

Tako sem malo napisal, ker tudi rajši čitam kot pa pišem, kakor tudi drugi rojaki, ker se tako malo oglašajo. Ne vem kaj je vzrok, da se Mr. Joe Zek ne nič ne pripravi, da bi kaj napisal. In rojakinja Mrs. Marija Ormeje, daj kaj sporočiti kako se imate kaj tam v Washingtonu.

H koncu tega pisanja želim vsem rojakom in prijateljem veselje in srečno novo leto, kakor tudi vsem uradnikom v fiskarni Glas Naroda, veliko uspeha in novih naročnikov. Z rojaskim pozdravom, Alojz Zupan, Kenosha, Wis.

Radio program preklican

Petje na WBNX na katerem bi morale nastopiti Miss Keping in Miss Turkovich, v petek, 14. januarja, je bilo preklicano. Peli boste enkrat pozneje, dan bo pravočasno objavljen.

ŠIVALKE NA MOŠKE SLAMNIKE

Vprašajte pri: CRAFT HAT MANUFACTURER 440 Lafayette Street (4th Floor) NEW YORK CITY

NAŠI ZASTOPNIKI

- California: San Francisco, Jacob Laushin* Colorado: Pueblo, Peter Cullig Walsenburg, M. J. Bajuk* Indiana: Fr. Markich Illinois: Chicago, Joseph Bevcic* Chicago, J. Fabian (Chicago, Cleveland in Illinois) Joliet, Jennie Bambich La Salle, J. Spelich Mascoutah, Martin Dolene North Chicago in Waukegan, Math Waršek Michigan: Detroit, L. Plankar* Minnesota: Chisholm, J. Lakanich Ely, Jos. J. Peshel Eveleth, Louis Gouze Gilbert, Louis Vessel Montana: Roundup, M. M. Panian Washoe, L. Champa Nebraska: Omaha, P. Broderick New York: Gowanda, Karl Strubna* Little Falls, Frank Masle* Worcester, Peter Rode* Ohio: Barberton, Frank Troha* Cleveland, Anton Bobek, Charles Karlinger*, Jacob Resnik Girard, Anton Nagode Lorain, Louis Balant, John Kums

- Youngstown, Anton Kikelj Oregon: Oregon City, J. Koblar Pennsylvania: Bensmer, John Jevnikar Conemaugh, J. Brezovec Coverdale in okolica, Joe. Paternal Export, Louis Supancic* Farrell, Jerry Okorn Forest City, Math Kamin*, Frank Blodnik Greensburg, Frank Novak Homer City, Joseph Kern Imperial, Vence Palech Johnstown, John Polanits* Krays, Ant. Taušelj Luzerne, Frank Balloch Midway, John Züst* Pittsburgh in okolica, Philip Progar Steelton, A. Hren Turtle Creek, Fr. Schiffrer* West Newton, Joseph Jovan Wisconsin: Milwaukee, West Allis, Frank Skok* Sheboygan, Anton Kolar Wyoming: Rock Springs, Louis Tauchar* Diamondville, Joe Rolich (*Zastopnik, ki imajo poleg imena *, so upravičeni obiskati tudi druge naselbine v njih okraju, kjer je kraj naših rojakov naseljen.) Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katere je prejel. Zastopniko toglo priporočamo. - Ugrava "Glas Naroda"

Rojaka v bolnišnici V Eveleth, Minn., se nahajata v bolnišnici George Kotze, star pionir, in Frank Sekula.

To je zadnja zaloga in v omejenem številu. Zato priporočamo, da kdor si želi nabaviti slovenski molitvenik, naj to sedaj stori.

Slovenski RAJSKI GLASOVI
Velikost 3 x 4 inče; v belem celolidu; 288 strani
Cena \$1.25

Angleški: NOVA ZALOGA! "KEY OF HEAVEN"
Fino vezano; prvovrstna izdelava; v finem usnju \$1.50

Slovenic Publishing Company

216 W. 18th St., New York 11

Sedaj \$2 "Ko smo šli v morje bridkosti"

Spisal REV. KAZIMIR ZAKRAJŠEK

Tu spodaj so priobčena nekatera mnenja naših rojakov in rojakinj, ki jih je pisatelj knjige prejel od onih, ki so knjigo naročili in prečitali. To je samo en del teh mnenj, ker radi pomanjkanja prostora ni mogoče priobčiti vseh.

Cleveland, O. - Vašo knjigo "Ko smo šli v morje bridkosti" sem prejel. In če povem, da sem jo še isti večer prebral do polovice in naslednji dan pa do konca, je dovolj priznanja za nje vsebino.

Greeney, Minn. - Sedaj, ko sem prebrala Vašo knjigo: "Ko smo šli v morje bridkosti", vam hočem povedati, da tako zanimive knjige nisem še brala. Kako lepo in jasno ste popisali pot slovenskega naroda v morje bridkosti. Ne vem, kako bi jo mogla dovolj priporočiti vsem ameriškim rojakom.

Aurora, Ill. - Knjiga "Ko smo šli v morje bridkosti" mi tako zelo ugaja, da takoj naročim še eno za svojo prijateljico.

Los Angeles, Cal. - Sprejela sem poslano knjigo "Ko smo šli v morje bridkosti" in zelo se mi dopade. Tudi semljevit Slovence mi ugaja. Pokazala sem jo rojaku, ki jo tudi hoče imeti. Tu pošiljam naročilo.

Morgan, Pa. - Vaša knjiga zasluži vse priznanje in zato pa tudi zasluži, da pride našim ljudem v roke.

Walsenburg, Colo. - S knjigo "Ko smo šli v morje bridkosti" ste storili veliko narodno delo. Želim, da bi se čitala pa vseh naših naselbinah. Jaz jo vsem priporočam.

Knjigo lahko naročite pri:
KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 West 18th Street New York 11, N. Y.

Molitveniki

v krasni vezavi importirani iz starega kraja še pred vojno... Ko zaloga poide, je ne bo mogoče nadomestiti do konca vojne.

POD SVOBODNIM SONCEM

BOMAN — Spisal: F. S. FINZGAB.

97

Ognil bi se ra i bratovskemu predavaj krvi. Če pa udari Volk z jredrom vojske ob jedro Slovenov, tuda j moral tufi Iztok pozabit, da ko je Ante, sicer je bitka izgubljena. Razvesto bi se tako ljuto in grozno klanje, kakor ga ne pozna vest dedov o domačih bojih.

Polagoma se je zdanilo. Nad antsko vojsko je od vzho da zaharala krvava zarja. Sloveni se smatrali to za dobro znamenje. V prsih je rasla zmagovalna zavest. Izzivači Antov se tik pred vojsko in dražil Slovene.

"Pridite iz mišjih lukenj, poniglaveci, pridite, boječe podlasice, da si ogledate volkije zobe! Nabrusite si pete, če hočete živeti! Vaše žene in vaše ljubice naj prosijo Dadžboga za sušo. Zakaj ni treba dežja na polje Slovenov, kropili ga bodo sudenci sozla! HUUUU!"

Nekaj raztogočenih Slovenov se je odkrnilo od mirne bojne čete in zdvijalo nad izzivače. Treščili so skup, se spoprijeli v t-sne gruče in se grizoc in tuteč valili med vojskama.

Tedaj se je Iztoku razveslilo srce. Hrup rogov se je oglatil iz tabora Antov, ogromna četa se je odtrgala od gozda in v lahnem teku z napejennimi kopji in dviganjimi sekirami namerila tja, kamor je Iztok postavil drhal pastirjev in sužnjev. V lepem redu so poskakovali Anti v strnjini celoti, kakor bi strašen plaz brumel čez ravan. Iztok se je radoval te moči, ugajal mu je grožči val, le kruto mu je bilo pri sre, da ni mogel zajeziti tega veletoka, združiti ga s Sloveni in ga speljati na bizantinsko zemljo, da bi poplavlil in poguzil, karkoli bi srečal.

Neenadoma pa se pretoči po vrstah Slovenov tih, zatigel vzklik začudenja in bojazni: "Humi! Alani!"

Iztok se je vzpel v tremenih. Iz gozda se je usulo obokih Volkovega močnega voja krdele hunskih in alanskih konjnikov.

"Tanjušvo delo! Pes je prišel Volku na pomoč."

Iztok je izdrl meč in potipal zapone na pasu in na šlemu. V njegovem junaškem srcu ni bilo sledu bojazni.

"Konjenice razbijem! mi! Prizanašajte Antom! Navarvite kopja v bran!"

Tako se je glasilo Iztokovo povelje.

Anti so že prevalili dve tretjini ravni, ki jih je ločila od Slovenov. Tolpa ni dalje vzdžala. Z glušočim vpitjem so jo udri Sloveni, pastirji in drhal, proti Volkovenar krdelu. Volk je pogнал mogočni val z vso silo in tek, sodeč, da je tam glavna moč slovenske čete. Sovražniki so se zagrizli drug v drugega, nastal je krik in jok, tuljenje in ječanje hrestanje kopij, žvenket mečev, grozna četa je padala in se dvigala, se kotalila po tleh, odskakovala v beg, se vračala z zamahnjenim orožjem. Sloveni so izgubili naglo pogum, pričeli so bežati, za njimi so se ulile reke Antov in sekale, kar so zasegle, vzklikale v zmagovalnih vriskih, da se je stresal zrak.

Takrat so zabučali trobei Slovenov. Kakor bi zgrabil Ante za tilnik, so vsi obstali. Humi in Alani so zaobrnili konje.

"Prevara, prevara! Za njimi! Tam je mladič, tam, velmoži!"

Tako je divjal Volk. Vsa vojska se je okrenila proti levemu krilu, kjer so stali sami trobei. S tem je obrnila glavni četi Slovenov hrbet.

Napočil je trenotek.

Iztok je zamahnil z mečem, prvi sončni žarki so zagoreli na rosnih travah. Oklepi in šlemi so se zablistali v soncu. Iztok je odplul kakor ptica na čelu teko obovoženih konjnikov po ravnini. Udarili so Hunom in Alanom v bok in za hrbet. Iztokov meč je švigal kakor misel, grozno so klali stari vojaki, ki so prišli iz Bizanca. Sproščeni hunske konji so divjali med množico, prvi Anti so se obrnili in se klali med seboj. Iztokova konjica pa je švigala med pehoto kakor ognjena kača v svitu žarkov. Ko so se Anti dobro zavedeli in užili zlate oklepe in blesteče šleme, jih je pograbila plahost.

"Hilbudij! Bizano! Upravde!"

Ti vzkliki so se razlili med stoke umirajočih.

V hipu je bila vojska zbegana, poplašena v zavesti, da so planili med nje Bizantinci! Anti so pometali kopja v travo in začeli bežati proti gozdu. Za njimi je pritiskalo desno krilo veljakov. Vsa četa se je razprhnila, gonil je posamič Sloven Anta in mu bil na pleča. Hunska in alanska konjica se je z redkimi ostanki gnala po dolini, za njo je pritiskal silni meč starega Slovena iz Bizanca. Iztok je opustil pogon jezdecev. Prebijal se je skozi bežeče, do malega razorožene gruče Antov. Zamahnil je z mečem edino takrat, če se je mimogrede dvignilo proti njemu kopje, da bi odbil udarec, in je vihral dalje. Oko mu je sevalo izpod šlema kakor jastrebu, ko se spusti izpod neba in šine za plenom. Po poti, katero je oral njegov žrebec med tolesi, je jezdil tudi Rado, sin Bojanov, oblečen kot centurio in še nekaj mladcev, ki so sledili ognju svojega poveljnika. Hrup in tuljenje jok in javk, vzdiki k bogovom so glušili zrak, suha zemlja je bobnela pod nogami beguncev, v gozdu je hreščalo, ko so trli suhjad.

Iztok je pridrvel do gozda, odtrgan od svojcev. Iskal ga je, pa ga ni našel. Pokrotit je besno strast in se hipoma zavedel, da je obdan od vseh strani, da so zaostali celo Rado in tovariši. Zasrkal je konja, da bi ga pogнал postrani v bežeče tolpe ter se presekal do svojih.

Ali v tem trenutku je zagledal iskano lice. V strahovitem zamahu je zašvignil meč. Iztok je kriknil, da so oškropile pene konju grivo: "Kozlič ubije Volka z jezikom!"

In že se je zvalilo obglavljeno Volkovo truplo v pomandranu travo.

Anti krog njega so zatulili v grozi. Iztok se je zakradil v zbegano množico, za njim so letele sekire, kopja so škrtala ob oklepu, on pa je divjal preko teles in komaj nekoliko opras njen po nogah dostigal Slovene.

(Nadaljevanje prihodnjā.)

POLJSKE TEŽAVE

Piše Ignac Musich

S Poljaki je križ in tudi s spodje bi radi primeshi domov kakšne vrste pečenko; saj veste, taka reč zelo dobro vpliva na ljudi, ker vsaj je rad velik, tako tudi naš bratski poljski narod. Včasih so radi tako Poljaki, da ne morejo biti slovenski. In če je kdo tako predrzen, da jim hoče pokazati, da se v takih malih stvaricah, kot imperializem, rode kali za nove konflikte, pa postanejo jezni in je vse rdeče po slovenskem svetu. Gotovim ameriškim milijonariskim časopisom se Poljaki smilijo, ker Rus hodi po njih zemlji; takrat, ko je pa Poljak to zemljo zagrabil, se jim pa boljševidi niso nič smilili in prav tako se jim nič ne smilijo Ukrajinci in Belorusi in glavni vzrok pri tem je, da je precej Poljakov in naprej pa sami računajte. Apetit je zelo velik in poznanje časa, pa bolj slabo; če Atlantski dogovor kaj pomeni, bi se moralo vprašati tiste ljudi, ki jih Poljaki hočejo za svoje in njih želja, ki se morala upoštevati. Svedoča to pa Poljakom ne diši, zato, ker so negotovi, kako bo stvar izpadla. Pravljica gre med temi ljudmi, ki so bili pod Poljsko, da je Poljak videl čamega sebe in je bil vedno pripravljn, da jih uči poljsko in po Poljskem, drugo ni preveč štel. Take razmere se pa ne pozabijo; mi sami vemo, kako smo se počutili, ko je bilo ču malega vse "deutch." Vsak človek ima poseben čut za svoje in tega mu ne more vzeti niko, ker je v naravi. Na vsak način, Poljaku njegovo; toda ni do tega, toda s tem bodo

Za to, kaj poretke Ukrajinci, se ne zmenijo, ravno tako ne za Belorusce, kot bi se teh dveh narodov ne tikalo, kadar so govori o Atlantskem dogovoru. Dozdaj nisem jaz srečal še nobenega Ukrajince, ki bi hotel hiti kaj drugega, kot Ukrajince ali Rus. Za Poljake se še ni nobeden izrazil, kar jih jaz poznam. Kljub temu pa čudstvo poljskega izvora ni slabo. Nekako svojeglavi so nekateri in niso prav na čistem ali hočejo imeti Poljsko, ki bo vsebovala poljsko zemljo in Poljsko, ali pa poleg tega še vse, kar bi se dalo dobiti, pa naj pripada komur hoče.

Če vztrajajo pri Poljski in dohodu do morja, (so opraviče ni do tega, toda s tem bodo

NENAVADNI VRT LORDA JERSEY

Znani angleški lord Jersey je svoji deželi ponudil v dar kos zemlje, ki jo hoče spremeniti v svojevrsten vrt. Vsa drevesa in druge rastline v tem vrtu naj bi imele zgodovinski značaj. Velikega botanika prof. Salisburyja in zgodovinarja prof. Younga je imenoval za sodelavca.

Nekoliko posebnosti iz te zbirke so že presadili na vrt. Tako so vsadiji potič vrbe žaluzke, pod katero je bil na sv. Heleni pokopan Napoleon Bonaparte. Iz nasada ob grobnici vojvode Wellingtonskega so si priskrbeli cipreso, iz Transjordanije so prepeljali na Angleško neki hrast, in sicer iz gozda, v katerega je bežal Absolon pred Jobom in kjer je s svojimi dolgimi lasmi obvisel na nekem drevesu. Z Miltonovega groba v Cambridge so si priskrbeli robido, z groba drugega slavnega angleškega pesnika, Keatsa, pa so vsadili v Jerseyev vrt vrtnice. Prispel je tudi potaknjene neke cipresne vrste, ki jo v Orientu zelo goje in ki izvira z groba perzijskega poeta Kleyjama.

Lord je izdal poziv, naj bi mu z grobov znamenitih mož in žensk pošiljali evetlice in potiče. Njegovi želji se odzivajo od vseh strani, samo od tiste usodne jable, v paradizu, ki je postala nesreča nas vseh, ni še nihče poslal nobenega potaknjenca.

Smrtna nesreča v rovu

Med prazniki je bil pri delu v rovu v Hiawatha, Utah. ubit Jernej Benedikt, star 59 let in rojen na Martinjem vrhu nad Železniki. Zapustil je sina pri vojaki in tri hčere, v Detroitu pa brata Petra.

Frances Mandel umrla v Joliet, Ill.

Zadnje dni je umrla tukaj Frances Mandel, stara 78 let in doma iz Čateža pri Zaplazu. Zapušča moža, štiri sinove in dve hčeri.

USODNA KUHAJEVA POMOTA

Pomota kuharja v neki pariški gostilni je imela za posledico, da se je 70 oseb težko zastropilo. Dve sta umrli, mnogo pa jih je v nevarnosti za življenje.

V nekem lokalu v bližini železniške postaje sredi mesta je prihajalo zajtrkovat kakšnih 100 železničarjev. Zavoljo današnjih razmer so tam namestili novo osebje in kuhar se še ni dobro spoznal v kuhinji. Tako je izvelkel vrečico z belim praškom, ki ga je smatral za moko, in ga potresel na pečenko. Prašek pa je bil hud strup za uničevanje žuželk. Posledice so se pokazale takoj. Po 10 minutah so se gostov, ki so bili zajtrkovali, lotili strašni krči. Prepeljali so jih v bolnišnico. Dve uri pozneje sta dva umrla, a izmed drugih ne bodo vsi ostali živi, čeprav so jim izpraznili želodce.

KNJIGARNA Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street New York City

Andrej Ternove
Spisal Ivan Albreht
Cena 50 centov

Balade in romance
3. izdaja — A. Askere
Cena 50 centov

Ko smo šli v morje bridkosti
Spisal Rev. K. Zakrajšek
Knjiga pripoveduje, kako je Hitler nastavljal limanec in sanje in pripravil "strup" za Jugoslovane in njihovo državo šo dolgo prej kot jo je napadel.
Knjiga je v platnu vezana in ima 207 strani.
Cena \$2.—

Godski državljani naj naredijo knjižice
"HOW TO BECOME A CITIZEN OF THE UNITED STATES" v tej knjižici so vsa potrebna in potrebna za aplikacijo.
Cena 50 centov

Listki
Spisal Knavar Meško; 144 str.
Cena 70 centov

Slutnje
Spisal Ivan Albreht
Cena 50c

Živi izviri
Spisal Ivan Matičič
Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v trinajstih dolgih poglavjih opisanih trinajst rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne.
13 poglavij — 413 strani
V platnu vezano
Cena \$3.—

Državljanški priročnik
(V slovenskimi)
Knjižica daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljan.
Cena 50 centov

KLEOPATRINO BIVANJE V RIMU

Delavci, ki so razširjali korigo Tiberu blizu bazilike sv. Petra v Rimu, so našli na antične zidove, freske in plasti po katerih se da sklepati, da je bil odkrit kraj slovečih Cezarjevih vrtov. Izkopanine so prekosile vsa pričakovanja. Naleteli so na dve glavni plasti zgornjo iz Hadrijanovih časov, spodnjo pa iz konca republikanske. Zlasti dragocene so freske na mozaični podlagi, predstavljajoče šest ladij s pestrimi slikami bogov in grškimi napisi. Njihov slog kaže na aleksandrijsko delo. Prof. Jakobi, ki je vodil izkopavanja, je mnenja, da prikazujejo freske svečanost na Reki na čast boginje sreče. O tem lahko čitamo tudi v klasikih, da je imela Fortuna svoj tretji hram, zgrajen na Tiberiju na bregu Tiberu po Cezarjevih vrtovih, dobro mišljeno za mestnimi vrati proti Ostiji.

V tujem slogu fresk vidi profesor Jakobi neposredno zvezo z bivanjem kraljice Kleopatre v Rimu. Freske so delo umetnikov, ki so prišli v letu 46 po Kristusu v Rim v spremstvu 16 letne egiptске kraljice. Ko so pozneje pod cesarjem Hadrijanom posloje popravljale, je ostal slog ohranjen. Dragoceni prispevek je dobila s temi izkopavinami tudi topografija starega Rima. Zdeli v mo., kje je bil dolgo iskani tretji Fortumin hram, kje je treba iskati Cezarjeve vrtove, v katerih se je najbrž odigrala idila Cezarja in Kleopatre. In stoletja odpirajo tu naenkrat bežen pogled na burno življenje krasne in duhovite Egiptanke, ki je očarala največjega vojskovođa jo starega veka Czarja.

GRDINOVI KOLEDARJI

So sedaj na razpolago vsem ki bi hoteli dobiti velik stenski koledar s slikami in veliki kimi številkami. Poleg tega imajo vremenska in druga važna naznanila, za vsako hišo so kras in kor' st.

Pišite na A. Grdina in Sinovi, 1053 East 62nd Street, Cleveland, Ohio. — Kar je 50 milj v obliži Clevelanda jih dobite zastoni. Za dlje pa stane vsak 25 centov.

"SPANISH IN 20 LESSONS" — Španščina v 20-tih lesonah. — Španščina-angliška slovnica. — Spisal je R. D. Cortina.

Ta knjiga je popolna in prav nič prekratkana. Od prve do zadnje strani je je popolnoma ista, kot jo je pisatelj napisal in kot je bila prvotno izdana za višjo ceno. Cena je zato nizka, ker smo se porabile prvotne tiskarske forme, in ker je pisatelj sprejel nižjo ceno.

Po tej pripravi stopnjevalni metodi vam Cortina pomaga, da se lahko naučite španščine.

Po praktično učenje ima kar najmanj nezanimljiv in zapletenih slovničnih pravil ter vas učil brati, govoriti in razumeti španško.

Corintovo kratko metodo so odobrili učitelji, profesorji, šole, poslatništva in ekspozitne trike po celem svetu. Je praktično, priročno in uspešno.

Prodnih je bilo že nad 2,000,000 Cortinovih knjig.

Če vas ta knjiga zanima, jo lahko naročite pri KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY, 216 West 18th Street, New York N. Y. — Cena je sama \$1.—

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK
ki daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljan.
Poleg vprašanj, ki jih navadno sodniki stavijo pri izpitu za državljanstvo, vsebuje knjižica še v II. delu nekaj važnih letnic in zgodovine Zedinjenih držav, v III. delu pod naslovom Razno, pa Proglas neodvisnosti, Ustava Zedinjenih držav, Lincolnov govor v Gettysburgu, Predsedniški Zedinjenih držav in Poedine države.
Cena knjižice je samo 50 centov.
In se dobi pri: SLOVENIC PUBLISHING CO 216 West 18th St., New York 11, N. Y.

Mali Oglasi imajo velik uspeh

Prepričajte se!

Note

KLAVIR ali za PIANO HARMONIKO

35 centov komad — 3 za \$1.—

- * Breezes of Spring
- * Time of Blossom (Cretin čas)
- * Po Jezeru Kolo
- * Tam na vrtil gredi Maribor Walts
- * Spavaj Milka Moja Orphan Walts
- * Dekle na vrtu Oj, Marička, peščaj
- * Barčica
- * Mladí kapetane
- * Gremo na Štajersko Štajerji
- * Happy Polka
- * Če na tujem
- * Slovenian Dance
- * Vanda Polka
- * Židana marša
- * Veseli bratci
- * Ohlo Valley Sylvia Polka
- * Zvedel sem nekaj Ko ptičica iz mala
- * Pojdi s menoj
- * Dol s planje
- * Kadar boš ti vandrat šel

ZVEZEK 10 SLOVENSKIH PESMI za piano-harmoniko za \$1.

Po 25c komad
Moje dekle je še mlada
Barbara polka

Naročite pri: **Knjigarna Slovenic Publishing Co.** 216 W. 18th Street New York 11, N. Y.